

Socialdepartementet
Enheten för hälsa och civilsamhälle

Stockholm
2026-01-15

Vår referens
Patrick Krassén

Dnr
S2025/01618

Remissyttrande

Avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol

Regeringen har remitterat Förenklingsrådets förslag på avskaffat mat- och kökskrav för att få servera alkohol till allmänheten. Företagarna har beretts möjlighet att svara på remissen.

Förslaget i korthet

Förenklingsrådet föreslår att 8 kap. 15 § i alkohollagen upphävs, vilket innebär att kravet på att serveringsställen måste ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat för stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten slopas.

Rådet föreslår också att kravet på serveringsställen att erbjuda ett utifrån storleken på serveringsstället lämpligt antal sittplatser för matservering tas bort. Förenklingsrådet föreslår vidare att kravet att ha ett eget kök för tillredning av mat vid cateringverksamhet (8 kap. 4 § 2 st.) tas bort, samt att vissa förtydliganden görs avseende lokalbegreppet i alkohollagen.

De föreslagna ändringarna i alkohollagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Företagarnas övergripande inställning

Företagarna tillstyrker de föreslagna ändringarna i alkohollagen i sin helhet.

Företagarna föreslår ett tidigare ikraftträdande av författningsändringarna, förslagsvis från den 1 maj 2026.

Utveckling av Företagarnas resonemang

Matkravet i alkohollagen har mångåriga historiska rötter som går att spåra till slutet av 1800-talet. Kravet har genom åren gradvis lättats på men aldrig föreslagits avvecklas helt – förrän nu.

Företagarna välkomnar den föreslagna förändringen. Matkravet är en av de mest kostnadsdrivande, innovationshämmande och samtidigt onödiga lagregler som existerar i svensk rätt. Förenklingsrådet klargör med all tydlighet vilka kostnader det rör sig om: ca 3,9 miljarder kronor per år för branschen.

Företagarna har både i rapporter och andra sammanhang pekat på problemen som lagstiftningen medför. I vår rapport [Matkravet – En rapport om svensk alkohollagstiftnings märkligaste regel](#) (2024) undersökte vi hur kommunerna valt att tolka bestämmelsen rörande hur många olika maträtter som krävdes på menyn för att uppfylla lagens krav. Spannet på antalet maträtter varierade mellan tre hela vägen upp till femton rätter. Vårt att betänka i sammanhanget är att 8:15 alkohollagen är en skyddsregel och inte en lagregel om kvalitén i restaurangupplevelsen. Syftet är att minska

riskerna för överdriven berusning. Mot den bakgrunden är enbart spannet i tolkningen ett bevis i sig för att matkravets funktion som skyddsregel inte fungerar särskilt väl.

Det finns många invändningar mot resonemanget att matkravet skulle ha en begränsande effekt på gästernas berusning. Den mest avgörande är de omfattande krav på ansvarsfull alkoholservering som redan finns på krögaren beträffande att upprätthålla ordning i lokalen och se till att gästerna iakttar måttfullhet för att få behålla sitt serveringstillstånd – något som gör att matkravet blir överflödigt. Det går också att ställa ett antal frågor kring matkravets funktion:

- Vilken skyddseffekt kan kravet på eget kök och matutbud uppnå när det inte finns något krav på att gästerna faktiskt beställer och äter mat?
- Om tillgången till ett brett matutbud är viktig för att begränsa berusningseffekten, varför räcker det att servera ett fåtal enklare maträtter under sen kväll och natt, när risken för överdriven berusning är som störst?
- Varför skulle ett större antal maträtter på menyn begränsa gästernas alkoholkonsumtion i högre utsträckning? Hur ser det sambandet ut?
- Vilken skillnad på berusningseffekten ger egenlagad mat i eget kök jämfört med inköpt färdiglagad sådan?

Förenklingsrådet behandlar dessa frågor väl och påvisar tydligt bristerna som lagstiftningen lider av. I synnerhet visar jämförelsen med Finland att det går att kombinera förändringar av alkohollagstiftningen i mer näringsfrämjande riktning med fortsatt minskad totalkonsumtion av alkohol.

När det inte går att påvisa någon större folkhälsovinst av matkravet, samtidigt som det skapar omfattande kostnader och olikbehandling, är det rimligt att kravet avskaffas.

Den enda invändningen Företagarna har mot förslaget är datumet för ikraftträdande. Det ligger i företagets intresse att förändringen genomförs så snart som möjligt och att åtminstone hela sommarsäsongen omfattas av de ändrade förutsättningarna. Företagarna föreslår därför ett ikraftträdande den 1 maj i stället för den 1 juli.

Patrick Krassén
Policychef
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna